

HORIZON BELGIË 2030

Toekomstvisie voor een beter België

Versie 2.0 – december 2023

12 EEN LAND DAT ZIJN LEIDERSPOSITIE IN DE CIRCULAIRE ECONOMIE REALISEERT EN CONSOLIDEERT

1 WAAR STAAN WE VANDAAG?

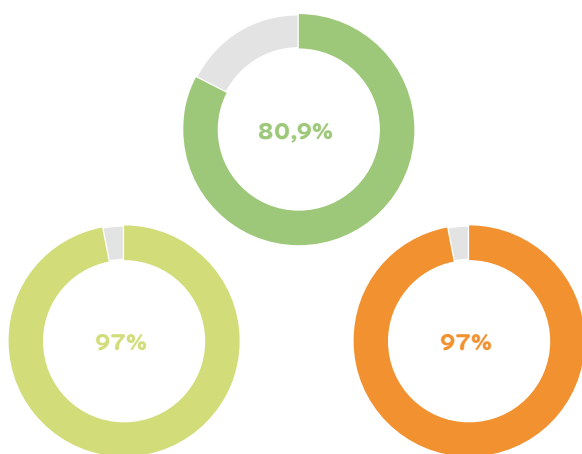
Met circulaire economie doelen we op een economie waarin de economische en maatschappelijke waarde van producten, materialen en hulpbronnen in de maatschappij zo lang mogelijk, op een zo hoog mogelijk niveau en op duurzame wijze behouden blijven. Die transitie moeten we zo snel mogelijk realiseren om een welvarende en veerkrachtige competitieve economie te ontwikkelen.

België is pionier op vlak van circulaire economie. Heel wat innovatieve ondernemers hebben zich op de kaart gezet en de knowhow is anno 2022 ontegensprekelijk aanwezig. De uitdaging zal zijn om onze koppositie en aantrekkingskracht te consolideren. Onze koppositie tegen 2030 behouden zal een werk van lange adem zijn.

We kunnen voor onze kleine competitieve open economie mooie cijfers voorleggen. Zo scoort België bijvoorbeeld heel goed op verschillende recyclagecijfers⁽¹⁾: België heeft met 79,2% het hoogste recyclagepercentage van alle soorten verpakkingsafval en presteert daarmee veel beter dan het Europese gemiddelde van 64%. Ook andere, meer

België, koploper in recyclagecijfers in Europa

Recyclage van de loodbatterijen in 2020 (Eurostat)

Terugwinning van gebruikte banden in 2019: 97% van de ingezamelde banden

Terugwinning van bouw- en sloopafval in 2019

specifieke recyclagecijfers uit Eurostat weerspiegelen onze inspanningen voor verschillende stromen.

Ook op vlak van circulaire gebruiksmodellen scoort België sterk (in vergelijking met andere EU-lidstaten): in 2020 werden 5715 HEV-batterijen⁽²⁾ ingezameld. 79% daarvan werd hergebruikt in testing, 'second life'-toepassingen, remanufacturing of recyclage (boven EU-norm van 50%).⁽³⁾

We kunnen dus mooie cijfers voorleggen, maar we willen de lat hoger leggen voor 2030.

2 WAAR WILLEN WE IN 2030 STAAN?

Onze ambitie vloeit voort uit onze Visie 2030, die samen met de sectorfederaties werd gerealiseerd en gepubliceerd in mei 2021. Ze luidt als volgt:

'Tegen 2030 en binnen een Europees kader, de positie van de Belgische industrie als leider in de circulaire economie verwezenlijken en consolideren.'

Om die Visie 2030 te kunnen realiseren, moeten we volop inzetten op de volgende vijf ambities:

1. De beschikbaarheid van materialen maximaliseren.
2. Koploper zijn in circulair ontwerp en productie.
3. Koploper zijn in circulaire gebruiksmodellen.
4. Koploper zijn in het hoogwaardig terugwinnen van materialen.
5. Sterk zijn in het gebruik van enablers voor de circulaire economie.

Het VBO zal, samen met de leden-sectorfederaties, een dashboard ontwikkelen op basis van de tien indicatoren van Eurostat en tweejaarlijks een voortgangsrapport publiceren.

(1) Bron: Eurostat 'Recovery and recycling rate of packaging waste' (2020)

(2) HEV = hybride en elektrische voertuigen

(3) Jaarverslag Febelauto 2022

Met een circulair model hebben we de sleutels in handen om een welvarende en veerkrachtige economie te realiseren.

3 WAT MOET ER GEBEUREN?

De grootste uitdagingen om de vijf ambities tegen 2030 te realiseren zijn de volgende:

1. Het blijft noodzakelijk om duurzame winning van primaire materialen te maximaliseren. Onze Belgische industrie moet bijvoorbeeld meer inzetten op (hernieuwbare) biomassa.
2. Momenteel gaat er nog te veel waarde van materiaal verloren doorheen de waardeketen. We moeten volop inzetten op het uitwerken van ecodesignregels rond materialenefficiëntie.
3. Het is aan de ondernemers en de durvers om proactief om te schakelen naar circulaire gebruiksmodellen. De grote uitdaging hier zal zijn om circulaire gebruiksmodellen, zoals leasing en product-as-a-service nog meer te vertalen in grote verdienmodellen.
4. Om onze koppositie tegen 2030 te consolideren moeten we, naast de bestaande praktijken, ook volop inzetten op de synergie tussen bedrijven. Om het rendement van sorteer- en recyclageprocessen te verhogen moeten we maximaal inzetten op innovatieve technieken, professionalisering in alle sectoren en op de voortdurende ontwikkeling van technische vaardigheden bij de werknemers.
5. De circulaire kennis is in België al talrijk aanwezig maar bereikt niet altijd zijn doelgroep. We moeten blijven inzetten op lerende netwerken en open innovatie om zoveel mogelijk ondernemers te overtuigen de stap te zetten tegen 2030. De overheid kan hierin een cruciale rol spelen door communicatie en samenwerking doorheen de waardeketen te faciliteren.

Onze visie 2030 zal zeker geen walk in the park zijn vermits verschillende schakels essentieel zijn om te kunnen slagen.

Ten eerste is er nood aan een duidelijk beleidskader. Circulaire economie is multidisciplinair en vraagt een samenwerking van alle betrokken actoren (middenveld, bedrijfswereld, consumenten, wetenschappers ...). Zonder interfederale en intersectorale samenwerking zullen we deze visie niet kunnen realiseren.

Ten tweede moeten bedrijven de ruimte en de middelen krijgen om te innoveren en te experimenteren. Ze moeten zich aanpassen en hun werknemers opleiden voor de vele nieuwe 'green jobs'. Bedrijven moeten ook worden gestimuleerd om steeds ambitieuzere doelen na te streven en hun transitie naar een circulair bedrijfsmodel moet financieel rendabel zijn.

Vervolgens moeten we de aantrekkingskracht van een circulair model niet uit het oog verliezen. Ze trekt ondernemerschap aan en stimuleert de jongeren. Die aantrekkingskracht omzetten in een herwaardering van technische opleidingen (onderhoud en herstel) is noodzakelijk, net als het verder stimuleren van betere kennisnetwerken.

Ook de overheid moet het circulair denken meer inbedden in zijn acties. Ze kan bijvoorbeeld het goede voorbeeld tonen door circulaire criteria (levenscyclus, aankoop=gebruik) te hanteren voor publieke aanbestedingen.

Ten slotte is een sterke EU-sturing noodzakelijk om verstoring van de interne EU-markt te vermijden (sterk grondstoffenbeleid, controle export/import materialen).

Conclusie: met een circulair model hebben we de sleutels in handen om een welvarende en veerkrachtige economie te realiseren die ons op lange termijn als een innoverende open economie op de Europese kaart zal zetten.

Horizon België 2030 – Een uitgave van
het Verbond van Belgische Ondernemingen

REDACTIE

Gezamenlijk project onder leiding van Chief Economist Edward Roosens en voormalig adjunct-adviseur Amélie Wuillaume van het competentiecentrum 'Digitaal & Innovatief Ondernemen' van het VBO

EINDREDACTIE

Hilde De Brandt, Véronique Gesché en Anne Michiels

VERTALING

Vertaaldienst VBO

PUBLICATIEVERANTWOORDELIJKE

Stefan Maes

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Stefan Maes, Ravensteinstraat 4, 1000 Brussel

ISBN: 9789075495850

Wettelijk depot: D/2023/0140/9

Publicatiedatum: mei 2022, versie 2.0 december 2023

Cette publication est également disponible en français
Deze publicatie kunt u ook lezen op www.vbo.be > Publicaties

Het VBO, dé stem van de ondernemingen in België, staat – via een 40-tal lid-bedrijfsfederaties – voor meer dan 50.000 kleine, middelgrote en grote ondernemingen die 75% van de tewerkstelling in de private sector voor hun rekening nemen. Onze leden zorgen voor 80% van de export en creëren 2/3 van de toegevoegde waarde in ons land. Als enige overkoepelende interprofessionele werkgeversorganisatie vertegenwoordigen we ondernemingen uit de drie gewesten van ons land.

Lees onze recentste publicaties op www.vbo.be